

L'encariment de l'energia, un llast també per a la balança per compte corrent espanyola

Quan semblava que la pandèmia entrava en una nova etapa de «gripalització», confiàvem que el 2022 seria l'any de la reactivació definitiva dels intercanvis amb l'exterior, en especial els turístics.¹ Aquesta embranzida havia de permetre recuperar el superàvit per compte corrent, que la pandèmia havia reduït del 2,1% del PIB del 2019 al 0,8% del PIB del 2020. No obstant això, aquestes previsions s'han vist truncades pel conflicte bèl·lic a Ucraïna.

En primer lloc, l'encariment de les importacions d'energia impulsarà el dèficit de la balança energètica, que ja, el 2021, va assolir el pitjor registre en sis anys (25.326 milions d'euros, en relació amb els 14.528 milions del 2020), en un context de recuperació de les importacions en volum i de fort repunt dels preus.² Tenint en compte que un augment del preu del Brent de 10 \$/barril i del gas de 20 €/MWh encareix les importacions netes en uns 6.200 milions d'euros (el 0,5% del PIB), estimem que, el 2022, el dèficit energètic a Espanya es podria aproximar als 45.000 milions d'euros, la xifra més alta des del 2010, tot i que l'existència de contractes a llarg termini podria alleujar aquest increment.

En segon lloc, tot i que les relacions comercials amb Rússia i amb Ucraïna són reduïdes (el 2019, les importacions procedents dels dos països van representar l'1,1% i el 0,5% del total, respectivament), la dependència és elevada en alguns subministraments. Així, l'11% dels productes energètics que importem procedeixen de Rússia i el 16% dels cereals i el 10% dels olis i dels greixos provenen d'Ucraïna.³ A més a més, la guerra també repercutirà en els fluxos comercials amb l'exterior de manera indirecta a través d'una menor demanda dels nostres principals socis comercials.

Pel que fa als fluxos turístics, l'exposició directa al turisme rus és limitada (va representar l'1,6% del total de nacionalitats que ens van visitar el 2019), tot i que és un turisme amb una despesa mitjana elevada (van aportar gairebé 2.000 milions d'euros el 2019, el 2,2% del total). Sens dubte el major impacte provindrà de la incertesa que el conflicte pot provocar en el turisme procedent dels països europeus, principals emissors cap al nostre país; malgrat que, pel costat positiu, la percepció d'Espanya com una destinació segura podria mitigar aquest impacte.

El 2021, tot i ser un any marcat per una recuperació incompleta dels fluxos turístics internacionals a conseqüència de les successives onades de la pandèmia i de la irrupció de la variant òmicron en el tram final de l'exercici, les dades del turisme a Espanya van ser encoratjadores: el

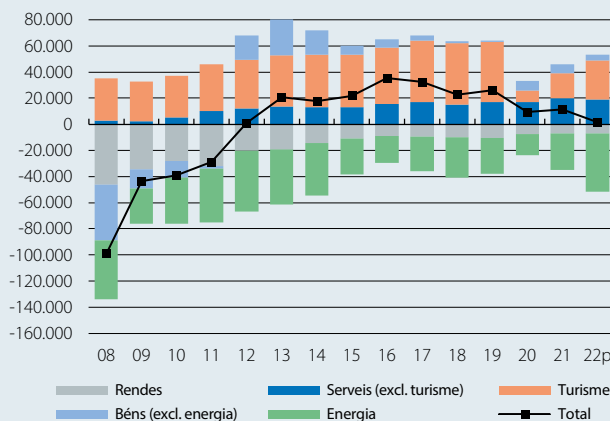
1. De vital importància per a l'economia espanyola, ja que els ingressos per aquest concepte van ascendir al 5,7% del PIB el 2019.

2. Les importacions energètiques van créixer el 72,3% el 2021, la qual cosa es correspon amb un augment del 32,8% dels preus (IVUS) i del 31,3% en volum. Segons les dades CUCI de Duanes.

3. Un esment especial mereix la dependència de l'oli de gira-sol: atès que Ucraïna i Rússia copen gairebé el 80% de les exportacions mundials, la possibilitat de substituir-los per altres productors és molt baixa.

Espanya: balança per compte corrent

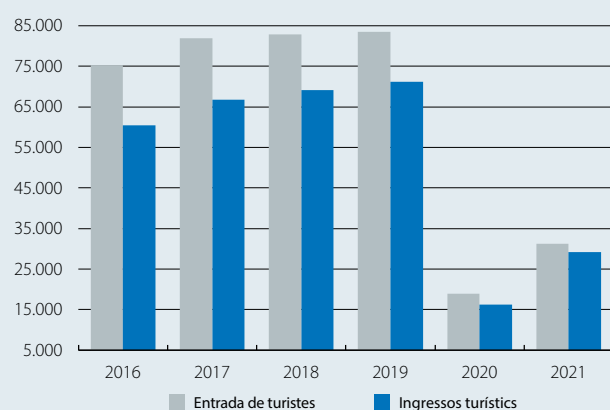
Milions d'euros

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de Duanes i del Banc d'Espanya.

Espanya: evolució del turisme

Milers de persones i milions d'euros

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE i del Banc d'Espanya.

superàvit va anotar un creixement extraordinari del 122%, fins als 19.158 milions d'euros, una bona xifra, tot i que encara allunyada dels 46.387 milions assolits el 2019. Gairebé 31,2 milions de turistes van arribar al nostre país, la qual cosa representa una reducció del 62,7% en relació amb els 83,5 milions que ens van visitar el 2019. De cara al 2022, suposant que l'arribada de turistes es recuperés fins a nivells propers al 85% de la xifra registrada el 2019, es podria anotar un superàvit per turisme al voltant dels 30.000 milions d'euros.

En definitiva, en aquest escenari, esperem per a enguany un fort deteriorament del dèficit energètic, compensat només en part per l'ampliació del superàvit de turisme. En conseqüència, el superàvit per compte corrent es reduirà de forma considerable, fins al voltant del 0,1% del PIB, des del 0,9% del 2021.

Nuria Bustamante i Sergio Díaz Valverde